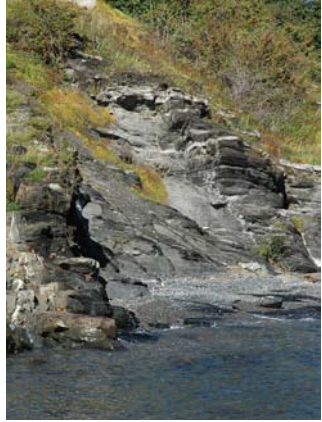

Lagdelt berggrunn av leirskifer og knollekalk

strandberg med kratt

Eng med dragehode og blodstorkenebb.

Gråmåker og sildemåker med utsikt mot Oslo

Makrellterne

Friområde på Nakholmen

NAKHOLMEN NATURRESERVAT

Nakholmen naturreservat består av fem mindre områder og ble vernet ved kongelig resolusjon 15. januar 1988 og utvidet 27. juni 2008 gjennom verneplan for indre Oslofjord. Ved utvidelsen i 2008 skiftet også verneområdet status fra naturminne til naturreservat. Naturreservatet dekker nå et areal på ca. 32 dekar.

Formålet med vernet er å bevare en viktig geologisk lokalitet og et særpreget naturområde med stor botanisk artsrikdom.

GEOLOGI

Området tilhører den geologiske regionen som heter Oslofeltet. Berggrunnen består i hovedsak av sandstein, leirskifer og kalkstein som opprinnelig ble avsatt på sjøbunnen som lag av sand, leire og kalk for 400-600 millioner år siden i periodene kambrium, ordovicium og silur. Bergarter som dannes på denne måten, kalles avsetningsbergarter eller sedimentære bergarter.

Nakholmen består av ca 450 millioner år gamle bergarter fra sen ordovicium. Stedet har gitt navn til nakholmformasjonen som består av svart skifer med store grå kalkboller. Det finnes også andre slike geologiske typelokaliteter her, og Nakholmen har derfor stor betydning for forskning og undervisning om Oslofeltet. I perm-perioden for 250-300 millioner år siden var det vulkansk aktivitet i Oslo-området, og på Nakholmen kan vi se rester fra denne tiden i form av ganger med størket lava, disse kalles for gangbergarter.

PLANTE- OG DYRELIV

Næringsrikt jordsmonn, varme sommere og relativt milde vintre, samt jevn fordeling av nedbør over året, gir gode vekstforhold på øyene i Indre Oslofjord. Dette danner grunnlaget for at det på Nakholmen er en meget artsrik og variert flora med store innslag av varmekjære og kravfulle plantearter. Flere av disse er sjeldne. I alt er det registrert ca 247 forskjellige karplanter på øya. Det varierte plantelivet tiltrekker seg mange dyrearter, og det er gjort flere interessante insektfunn på Nakholmen.

På Nakholmen har fremmede introduserte plantearter i områder fortrenget den steds egne vegetasjonen. Syrin og gravbergknapp er eksempler på uønskede introduserte planter på Nakholmen. Disse sprer seg effektivt, og er en stor trussel mot det biologiske mangfoldet i naturreservatet.

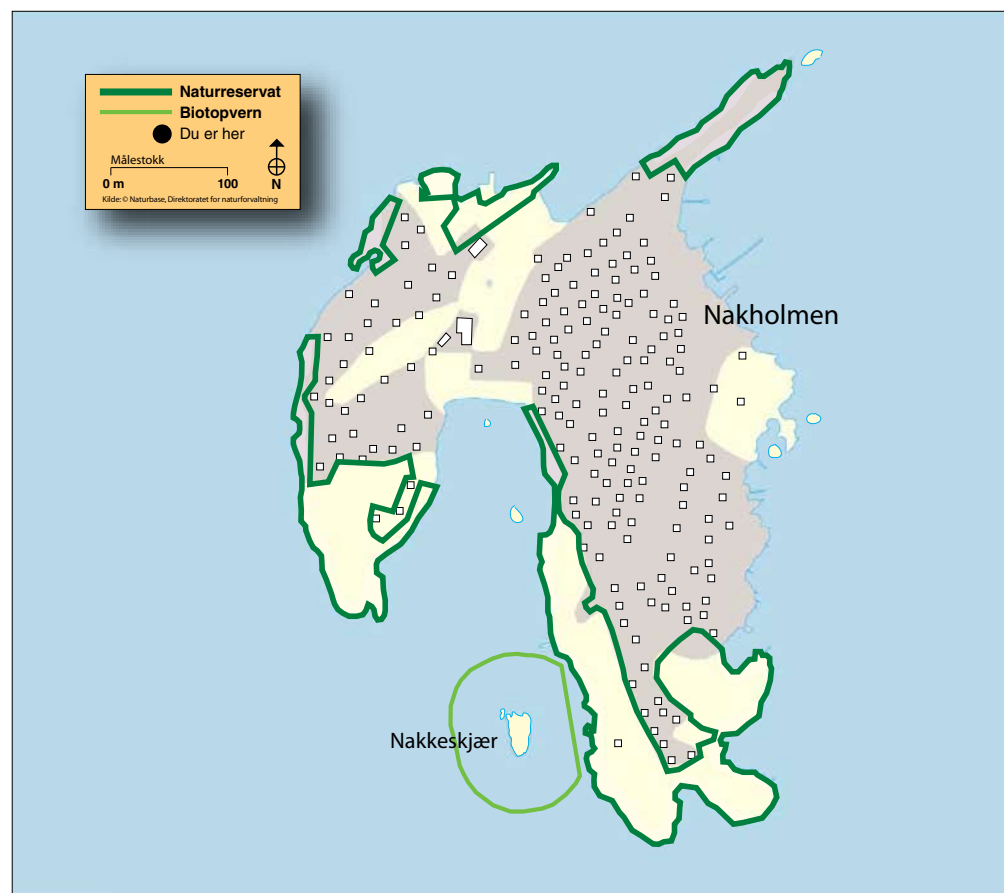
KALKRIKE ENGER OG KALKRIKE STRANDBERG

På de mange klippene og oddene i naturreservatet finnes artsrike kalktørrenger med kalkkrevende og tørketålende plantearter som dragehode, hjorterot og smaltimotei. Disse tre artene står på den nasjonale rødlista for sjeldne og truede arter. Nakholmen er det eneste stedet i Norge hvor

steinsvineblom vokser. I naturreservatet er det dessuten flere områder med skjellstrand og steinstrand der plantene får næring fra materiale som driver inn fra havet. Her trives arter som honningkarse, strandvindel og pastinakk. Kalktørrenger og kalkrike strandberg utgjør relativt store arealer på øyene i Indre Oslofjord, men har liten utbredelse i landet for øvrig. Nedbygging er den største trusselen mot disse naturtypene. Flere av øyene i Indre Oslofjord ble tidligere beitet, og mange steder trengs aktiv skjøtsel for å forhindre gjengroing.

At en art er "rødlistet", betyr at den er ført opp på **Norsk Rødliste** - en oversikt over plante- og dyrearter som på en eller annen måte er trua av utryddelse, er utsatt for betydelig reduksjon eller er naturlig sjeldne.

www.artsdatabanken.no

NAKESKJÆR

Sørvest for Nakholmen ligger Nakkeskjær, som ble vernet som biotopvernområde 19. juni 2009. Verneområdet dekker et areal på 12 dekar, hvorav 0,6 dekar er landareal. Nakkeskjær er en viktig hekkelokalitet for blant annet hettemåke og makrellterne, to sjøfuglarter som blir stadig sjeldnere i Indre Oslofjord. Formålet med vernet er å bevare livsmiljøet for disse og andre sjøfugler.

Høttmåke

Steinsvineblom

Trilobitt

Asaphus expansus fra Oslofeltet.

Trilobitter er en utdødd gruppe leddyr som levde i palæozoikum (for 540–250 millioner år siden). Trilobittene levde i havet, og er blant de vanligste fossilene vi finner i de eldste fossilførende bergartene i Norge (spesielt i kambro-silurlagene i Oslofeltet). Trilobittene kunne være fra noen få millimeter til en meter lange. I Norge har man funnet over 300 arter. Kilde: *Naturhistorisk Museum/ Universitetet i Oslo* og *Wikipedia*.

NAKHOLMEN NATURE RESERVE

Welcome to Nakholmen nature reserve. The nature here is unique for Norway, and we hope that you will help us to preserve the area. You can find abundant communities of flora and fauna within the protected area. Please note the following rules for conduct:

- Leave no trace – don't leave litter, or make other signs of your visit.
- All the vegetation, wildlife and bedrock are protected against damage.
- You may collect berries and mushrooms, and fishing is allowed
- It is prohibited to make open fires. It's only allowed to barbeque on appropriate surface of sand or gravel.
- You can take your dog with you, but it must be kept on a leash.
- Camping is prohibited.

For å beskytte sjøfuglene mot forstyrrelser i hekketiden, er det forbud mot all ferdsel på land og på sjø innenfor Nakkeskjær biotopvernområde i tiden fra og med 15. april til og med 15. juli.

VERNEFORSKRIFTER

Du er velkommen til å besøke naturreservatet. Vernebestemmelsene forteller oss hvilke begrensninger og retningslinjer som gjelder for aktivitet i naturreservatet. Vi ber deg merke deg og ta hensyn til det følgende:

- Sporløs ferdsel, lag ikke merker og ta hånd om ditt eget søppel.
- Berggrunnen er fredet. Det er ikke tillatt med bruk av boring, hamring, sprengning, støping eller annet som ødelegger, eller bryte opp fjellet.
- Planter og annen vegetasjon på land og i vann er fredet. Det er derfor ikke tillatt å plukke blomster. Sanking av bær og matsopp er tillatt.
- Dyre- og fuglelivet, herunder egg, reir og unger er fredet mot skade. Vis hensyn ved ferdsel i områder med fugl, ikke kast stein etter fugler.
- Bålbrekking er forbudt. Grill og engangsgrill må kun brukes der disse ikke skader berggrunn eller vegetasjon. Eget underlag for en grill er grus og sand.
- Camping og teltslagning er forbudt.
- Vanlige båndtvangsregler for hunder.

Grensene for naturreservatet ser du på kartet.

Fylkesmannen i Oslo 2009. Foto: P. Botzet, J.A. Markussen og A. Grelland. Utforming og tegninger: Trond Haugskott

FORVALTNING: Fylkesmannen i Oslo og Akershus, postboks 8111 Dep., 0032 Oslo

Tlf: 22 00 35 00
www.fylkesmannen.no

OPPSYN:

Statens naturoppsyn
Tlf: 73580500
www.naturoppsyn.no